

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕН СЪВЕТ

- 19 май 1977 година, четвъртък

ДНЕВЕН РЕД: 1. Приемане на постановката на пиесата "Душата на поета" от Юджин О'Нийл;

2. Категоризация на ролите в пиесата "Клопка" от Димитър Начев.

ПРИСЪСТВУВАТ: От състав 20 души на художествения съвет - 11.

ОТСЪСТВУВАТ: По уважителни причини - 9.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Другари, имаме необходимия форум, откривам заседанието на художествения съвет с дневен ред: 1. Приемане на постановката на пиесата "Душата на поета" от Юджин О'Нийл; и 2. Категоризация на ролите в пиесата "Клопка" от Димитър Начев.

Предлагам да бъдем оперативни.

Имате думата.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Спектакълът според мен е много хубав, но има нещо много по-важно от това какъв е спектакълът.

От известно време ние като че ли сме пред прага на едно ново явление в нашия театър, това е свежа струя на обновление, която се дължи от една страна на новите хора, дошли в театъра, и от друга - на тези, които гостуват на наша сцена.

Това обновление обхваща и тези, които са от преди в театъра. Ако продължи така, както е тръгнало, аз смятам, че в скоро време ще се преодолее това мъртвило, което напоследък имаше в цялостната атмосфера в театъра. Хубавите качества на нашия състав не бяха разгъвани, за което вината до известна степен е у нас.

Това е, което ме радва и вълнува повече от спектакъла, който гледахме, но и той допринася за това обновление.

Спектакълът сам по себе си е по-малко събитие, отколкото началото на обновлението, което се чувства в нашата работа. То е още в началото си, но с течение на времето би могло да окаже голямо въздействие върху нас.

Не се решавам да говоря много конкретно за спектакъла, защото се боя да не стреша.

Хареса ми това, че тук има по-високостадий на реализъм, друга стилистика, за която отдавна беше време да навлезе.

Решенията на режисьора са много съвременни и обобщени, има голяма образност. Обобщенията надхвърлят битовия реализъм, който досега доминираше в нашия театър. Особено в зрителско отношение решенията са много силни и въздействащи. Стремехът към изчистен реализъм, към обобщение, е най-силен в разработката на образите, на долите, там присъства най-много.

Това е твърде голямо постижение за начало, но все пак, в следващите спектакли би могло да се постигне още по-голямо обобщение в разработката на ролите, в психологията на образите, да се достигне до онази степен на обобщение, която е била в съзнанието на режисьора.

По-конкретно: има места, където все още сме на границата на един битов психологизъм, решението на отделни моменти в разработката на спектакъла би могло да бъде по-обобщено, по-ярко, по-хиперболично, на базата на една органичност.

Постигнението на Любомир Кабакчиев е извънредно солидно и даже изненадва, защото неговите данни в живота никак не съответствуват на този образ и превъплощението му е много искрено, много дълбоко, много органично, и душата си беше променил.

Всичко това беше постигнато по един свършен начин, без външни "фатки", дори имах чувството, че гледам друг актьор, с други данни, толкова беше убедителен.

Много ми хареса и изпълнението на Виолета Гиндева, която, обаче, малко прекалено подчертаваше решенията си и ми се ще да ѝ кажа всичко това, което прави, да го прави ненатрапчиво.

Кавадарков показва, че е един много съвременен актьори и е много добре, че такива актьори идват в нашия театър и спомагат за неговото обновление. Увеличи се броят на тези актьори напоследък и това е радващо.

Мария Стефанова също ми хареса, изобщо актьорите играха отлично. Голяма заслуга, безспорно, има и режисьорът на постановката, работата му с актьорите е много успешна.

Това, което не ми достигна е, че през цялото време аз не можах достатъчно да разбера какво точно е онова, което свързва нашите проблеми, нашата проблематика, /не става дума за социалистическата проблематика/ въпросите на нашето време с тази пиеса.

Струва ми се, че смисълът, идейното съдържание на пиесата, или философското, ако щете, трябва да бъдат изведени още по последователно - това е, което ми липсваше - по-голяма категоричност. Много от детайлите обогатяват решението, но на много места те довеждат до издребняване, което не е характерно за цялостното решение на спектакъла.

Последното, което искам да кажа е, че спектакълът би спечелил не от това, че трае три часа, а ако в последния половин час се посъррати малко от текста, но заттова навярно е късно.

Тогавашните автори са писали малко по-разточително, отколкото съвременните. Същото би могло да се каже и с по-малко думи.

В заключение искам да кажа, че това представление беше много вълнуващо за мен, радостно събитие за нашия театър, това беше солиден спектакъл, всички актьори бяха на равнище, режисьорът е направил добър спектакъл.

Поздравявам и пожелавам "На добър час!"

СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА: Аз гледам за втори път репетиция, но първия път беше доста сурово. Днес спектакълът малко се удължи, но актьорите са намерили детайли, обогатили са образите. Например, днес ролята на Мария Стефанова имаше повече релеф, повече нюанси. Намирам че спектакълът е извънредно сериозен, дълбок, имаме една голяма простота на решението която разкрива и силатана идеята и фалша на този измислен свят.

Наистина постижението на Любомир Кабакчиев е много дълбоко и силно, много неочаквано, със сложна пластическа партитура на ролята, с много остра смяна на поведение. Можем да говорим за много силно артистично превъплещение.

Големи са постиженията и на Мария Стефанова и Виолета Гиндева в последователното и дълбоко проследяване на сложните образи.

Кавадарков извънредно интересно и богато разкрива актьорските си данни, представи се много убедително, може би по-убедително отколкото в ролята на Горилков от "Големанов".

Бих искала да кажа някои неща като пожелания към спектакъла.

Аз не се поддадох на силно внушение, защото гледам за втори път пиесата. Смятам, че втората част и последните сцени, ако не се съкрати от текста, би трябвало да преминат при по-голяма динамичност, при по-голяма вътрешна интензивност на действието.

Към финала се получават големи паузи.

А се получават и три финала - първият е на Корнелиус Мелоди, другият на жените, и трети се сервира накрая. Всичко трябва да върви по-динамично. Монологът на Нера малко натежава в известни отношения.

Мисля, че в превода на пиесата този текст, в който се го

вори за смяна на говора не се е получило - те говорят по абсолютно същия начин - правилно, литературно, само се подразбира. Би могло да се вмъкне малко по-драстичен стил, за да се види промяната в характера.

Знам, че режисворт е абсолютно несъгласен, но все пак това движение на Сара, когато тя като разярена лъвица реагира на на месата в нейната съдба, може да бъде малко по-приглушено.

Това са общо взето нещата, които правят известно впечатление, които могат да се вземат под внимание.

Ние имаме един много силен, много изразителен спектакъл, който несъмнено ще направи силно впечатление.

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Много съм благодарна на другаря Мирски и на другарката Гьорова, че казаха неща, които аз по-трудно бих извадила. Съгласна съм с това, което те казаха. Смятам, че ако колегите играят само тези роли, които са направили, това би им стигнало до края на творческата кариера. Смятам, че това, което са направили е много богато, голямо постижение, особено за Любчо Кабакчиев.

Що се отнася до сцената на Валя аз смятам, че това удряне в стената е много хубаво, не си спомням това да е правено някога на наша сцена и в никакъв случай не бива да бъде потушено.

Нещата ще си дойдат на място, не бива да очакваме, че с толкова малко репетиции всичко ще бъде точно дозирано. Съгласна съм със забележката за последната част - необходимо е съгласяване в текста.

Този спектакъл е голям празник за нас и аз съм благодарна, че в него участва и другаря Пламен Чаров, винаги съм се възхищавала на неговия хубав, правилен говор, интересно реагира, когато видя манекените, смехът му и зачервяването бяха много сполучливи.

Ирина Тасева носи едно много хубаво присъствие и съм доволен че артисти от това поколение са на сцената и че така хубаво носят изкуството, което е било на наша сцена години наред.

Пожелавам "На добър час!"

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ: Присъединявам се към това, което казаха дотук, щастлив съм, че камерната сцена потръгна много хубаво, дори по-добре от голямата. Този спектакъл потвърждава правотата на моите щастливи мисли. Също така искам да кажа, че опасенията, които имах относно декора за моя голяма радост бяха неоснователни, благодарение на режисьора и на талантивите колеги.

Интересно е намерена стилистиката, която никак не напомня на зрителя, че е необходим този бит, характерен за тогавашните автори.

За постиженията се говори много. Безкрайно много ми хареса работата на Кабакчиев, на Стефанова, на Валя, с тези забележки, които другаря Мирски каза.

Единственото, което не ми хареса бяха трите финала, накрая навярно ще трябва да се акцентува върху единия от тях, защото се разводняват нещата. Трябва да се намериямярквата, къде ще се сложи точка

Мнозина може би ще се надсмеят над посредственото ми мислене, но мен тези манекени ме смущават в този смисъл, че не мога да разбера тяхното предназначение - само за декор ли са сложени там, но и без това декорът е твърде ограничен. Не ми е ясно това размножено копие на Мелоди Лиее, неговите стари мундири ли са му? Стоят просто като декор, но този декор не е функционален. Дори и в модерния театър те биха били самоцелни. Може би трябва да остане само едно чучело където да се сложи мундира му, за да се разбере, че той съвпада с миналото си.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Приемам спектакъла, хареса ми сериозната работа на режисьора, актьорите, особено на Любомир Кабакчиев и Виолета Гиндева, от сърце им пожелавам "На добър час!", защото това е една надеждна струя, която започва от камерна сцена.

Искам да споделя някои свои впечатления от играта. Независимо от това, че сцената е камерна, страстите са силни, хареса ми това тръшкана на Валя по стенише. Интересно защо, нашите колеги имат представата, че на тази сцена трябва да се мънка, да бъдат пестеливи срествата. Средствата не трябва да бъдат пестеливи, а безкрайно искрени защото всякакъв фалш личи, има такива моменти в спектакъла, уж е естествено, а всичко личи, това трябва да се преодолее от актьорите. Радва ме това, че повече го има другото, което много ми харесва.

"На добър час!"

КРУМ ТАБАКОВ: Много се радвам за хубавия спектакъл, който много ми хареса. Смущава ме това, че музиката в обобщаването на битовите представи е станала съвсем абстрактна. Тя би могла да бъде характерна за който и да било автор. Има и друга една неточност. Казва се, че се свири на гайда, а той свири на съвсем друг инструмент. Шумовите ефекти не са добре, а всяко нещо, което не е вярно - дразни.

Музиката сама по себе си е хубава, но се разминава със спектакъла и с пиесата. Музиката е много малко ирландска, разработена е по начин, който не напомня за ирландско звучене. Темата е ирландска, безспорно.

Свири се на английски рог, а се казва, че това е гайда, дразни хорът сетези капелни гласове, те пеят със съвсем други гласове, това е съвършено славянско пеене. Това може и да не пречи на спектакъла, но и не помага особено.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ: Искам да предложа нещо за шумовата фо-

нограма. Може да се постави един говорител отвън, а да не идва отвътре, от сцената.

САВА ХАШЪМОВ: Аз смятам, че сме евидетели на един художествен факт от ежедневието на театъра и такива именно художествени факти ни карат да вярваме, че не сме чак толкова зле, колкото хората, или ние понякога. Този художествен факт ни връща вярата в равнището на театъра.

Отбелязвайки търпеливата, изключително съвестна работа на режисьора с актьорите, трудният материал с изчистването от бит на тази изключително трудна за поставяне пиеса, не мога да отмина постижението на Кабакчиев, който за сетен път ни показва какви са възможностите на един актьор в нашия театър. На второ място поставям играта на Виолета Гиндева, която разкри нови, неподобирани страни от своя талант. Тя навлиза в своята творческа зрялост.

Мария Стефанова този път се разкрива в една нова светлина, тя разкрива пестеливо образа на Нора.

Кирил Кавадарков заразява със своята органичност и своето очарование.

Имаме пълно основание да приемем спектакъла, да сме доволни от постижението и да се молим някой да не се разболее.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Давам думата на режисьора Пантелей Пантелеев.

ПАНТЕЛЕЙ ПАНТЕЛЕЕВ; Аз нямам почти нищо какво да кажа.

За чест на художествения съвет искам да кажа, че той е един много солиден орган, неговото мнение е много респектиращо, защото актьорите все още се притесняват от него. Това е естествено.

Съгласен съм с това, което казаха всички.

Считам, че гъстота на спектакъла би могла да се получи не чрез съкращаване на текста, а чрез нормална гъстота на протичане на действието. В съвременния театър прехода се извършва и без паузи.

Една естествена гъстота няма да има и в премиерата, но с течение на времето, в следващите представления, тя така или иначе ще се получи.

Искам да благодаря за високата чест, която ми оказа театърът като ме покани да поставя пиесата на тази сцена.

Благодаря от сърце и на актьорите, с които имах удоволствието да работя и които независимо от тежкия режим, който им поставих и с който ги натоварих, успяха да извършат една интензивна работа, която аз смятам за нормална в съвременния театър.

Високото натоварване е нужно за този институт, който аз безкрайно много уважавам. То мобилизира, то измъква от актьорите всичко, на което те са способни.

Благодаря още веднъж на ръководството на театъра и на актьорите, които осъществиха този спектакъл.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Другари, нека да приключваме. Съгласен съм с нещата, казани дотук, можем да преценим като добро художествено постижение спектакъла, на който присъствувахме.

Изказвам благодарност на режисьора и актьорите за положениния труд. Сред тези постижения трябва да се подчертае постижението на Кабакчиев, което е радостно за него и за нас.

Усилия трябва да се положат за съгъстяване на спектакъла, което ще дойде с уталожване на работата.

Това ни дава основание да мислим, че още веднъж решаваме сериозна задача, на път сме да приключим с работата над постановката "Унижените и оскърбените" и да имаме добрия актив от три поста-

новки на камерна сцена и две на голяма за един доста ненормален сезон.

На 21 ще бъде премиерата на постановката "Душата на поета" на 25 ще се състои второ премиерно представление.

Приключваме по този въпрос.

По втора точка от дневния ред давам думата на другаря Мирски.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Става дума за пиесата "Клопка". За категоризиране на ролите, предлагам:

- Ролята на Момичето е много дълга и централна - 1,5 т.
- За Студента - 1 т.
- За Бащата - 1 т.
- За Бояджията - 1,5 т.

Ролята на Бояджията е втората по дължина роля, освен това е изиграна много сполучливо.

- За Мацката - 1,5 т.

Ролята на Мацката е малка по обем, постижението е много добро, получи награда артистката Красимира Петрова за нея, затова предлагам за насърчение да се оцени с 1,5 точка. Тя постигна това не само с таланта си, но и с изключително трудолюбие, което заслужава насърчение.

- Мицов - 1 т.
- Мари - 1 т.

Николина Лекова има много малко текст, но за това пък през цялото време е на сцената.

- Дърварят - 3/4 т.

Васил Стойчев има само една сцена в пиесата.

СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА: Предлагам и ролята на Дърварят да бъде

оценен с 1 точка, за да поощряваме актьорите за такива епизодични роли.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Ще приема всякакви корекции, ако съвета сметне за необходимо да ги направи.

СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА: Поставям пред художествения съвет въпроса за творческите дебюти на двамата млади актьори Кирил Кавадарков и Юри Асенев. Моето мнение е, че и двамата имат добри проявления, но Юри Асенев трябва да дебютира в "Големанов" с ролята на Владимир, а Кавадарков - в "Душата на поета", където е по-убедителен. Друг е въпросът как ще бъдат организирани дебютите.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Някакви забележки по това предложение?

САВА ХАШЪМОВ: Вярно е, че може да се състои дебюта дори и с една роля, но аз предлагам да се разисква участието им в двете постановки - за Юри - във "Всичко в градината" и "Големанов", а Кавадарков - в "Големанов" и в "Душата на поета". Това е по-сложно за организация на дебютите, но в обсъждането може да се има в предвид.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ - Официалният дебют е една задължителна процедура, но даже и без този официален дебют тези двама актьори вече са се наложили в нашия състав.

Юри е нашата голяма сполука, но и Кавадарков е сериозен актьор. Имам чувството, че те вече са приети при нас.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Литературното бюро да организира дебюта на двамата актьори.

Закривам заседанието.

Дик